

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/127/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114225234
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8114225234.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členiek senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Zlady Simkovej v právnej veci žalobcu: Orange Slovensko, a.s., Metodova 8, 821 08 Bratislava, IČO: 35 697 270, zastúpeného spoločnosťou Bobák, Bollová a spol. s r.o., advokátska kancelária, Dr. Vladimíra Clementisa 10, 821 02 Bratislava, proti žalovanému: V. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XXX, XXX XX R. N. C., o zaplatenie 563,48 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 13C/197/2014-52 zo dňa 30.01.2015 taktó jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu 1.stupňa v jeho napadnutej časti, t.j. vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti v rozsahu sumy 170,- Eur s príslušenstvom.

Žalobca ne má p r á v o na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 65,48 Eur s úrokom z omeškania vo výške 8,5% ročne od 24.05.2013 do zaplatenia v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Tretím výrokom vyslovil, že náhradu trov konania účastníkom nepriznáva.

Svoje rozhodnutie právne odôvodnil súd prvého stupňa ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z., § 43 ods.1, 2 zákona č. 610/2003 Z.z., § 544 ods.1, § 545a veta prvá, § 53 ods.4 písm.k/, ods.5, § 420 ods.1,3, § 422 ods.1 a § 517 ods.1,52 Občianskeho zákonníka ust. § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z.

Súd prvého stupňa konštatoval, že na základe zisteného skutkového stavu mal za to, že žalobca na základe zmluvy o pripojení umožnil žalovanému využívať telekomunikačné služby za čo má nárok na úhradu ceny za službu, a keďže žalovaný doposiaľ cenu poskytnutých služieb vo výške 65,48 Eur na základe faktúr žalobcovi nezaplatil a je v omeškaní s plnením svojho peňažného dlhu, súd posúdil návrh žalobcu v tejto časti ako dôvodný a žalovanému uložil povinnosť na jej úhradu spolu s úrokmami z omeškania vo výške 8,5 % ročne z dlžnej sumy uplatnenými v súlade so zákonom po jej splatnosti odo dňa nasledujúceho po dodatočnej lehote na úhradu uvedenej v pokuse o pokonávku.

V časti uplatnenej zmluvnej pokuty a náhrady škody však súd považoval žalobu za nedôvodnú.

V prejednávanej veci žalobca predmet konania v časti zmluvnej pokuty vymedzil iba dojednaním zmluvnej pokuty, t.j. povinnosťou žalovaného zotrvať v zmluvnom vzťahu (ktorý bližšie neurčil) s povinnosťou v opačnom prípade zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 170,- Eur, porušenie tejto povinnosti však v návrhu netvrdil a nárok na zmluvnú pokutu ani nijako konkrétnejšie nevymedzil. Žalobca vo vzťahu k tomuto nároku teda, okrem potenciálneho záväzku zaplatiť zmluvnú pokutu, netvrdil a ani nepreukázal porušenie povinnosti, teda ostatné predpoklady (právne skutočnosti), ktoré by k tomuto potenciálnemu záväzku pristúpili a odôvodňovali ho. V tejto súvislosti, nad rámec žalobcom vymedzených skutkových okolností (keďže v súvislosti so zmluvnou pokutou výslovne a konkrétne ani len netvrdil porušenie povinnosti), súd len pre úplnosť poznamenáva, že ani z predložených príloh nie je zrejmé, že by žalovaný porušil povinnosť „zotrvať v zmluvnom vzťahu“. Vzhľadom na uvedené mal preto súd za to, že ohľadom tohto nároku žalobca bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno neunesol, teda v čase rozhodovania súd z tvrdených skutkových okolností nezistil právny dôvod, podľa ktorého by bol žalovaný povinný túto sumu žalobcovi zaplatiť, a preto ho, podľa toho ako bol predmet konania skutkovo vymedzený v návrhu, považoval za nedôvodný.

Okrem toho súd prvého stupňa poukázal na to, že s prihliadnutím na zabezpečenú povinnosť, ktorou bolo v podstate len 24-mesačné zotrvanie v zmluvnom vzťahu za dohodnutých podmienok - bez ďalšieho osobitného protiplnenia (pri fakturovanom mesačnom poplatku za službu TV Extra vo výške 7,- Eur), a ktorej hodnotu a význam žalobca v tomto prípade nijako bližšie nešpecifikoval, súd (ak by aj žalobca tvrdil a preukázal porušenie povinnosti zotrvať v zmluvnom vzťahu) požadovanú zmluvnú pokutu 170,- Eur, vzhľadom na kalkulovanú cenu služby za celé obdobie viazanosti 24 x 7,- Eur = 168,- Eur (a to v prípade zotrvania v zmluvnom vzťahu aj s poukazom na záväzok žalobcu poskytovať službu a potrebou odpočítat s tým spojené náklady) považoval v zmysle ust. § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka aj za neprímerane vysokú sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku (keďže je dokonca vyššia ako hodnota záväzku). Z týchto vyššie uvedených dôvodov preto súd žalobu v tejto časti ohľadom uplatnenej zmluvnej pokuty zamietol.

Žalobca síce tvrdil, že žalovaný porušil svoju povinnosť zotrvať v zmluvnom vzťahu počas dohodnutej doby (ktorú nešpecifikoval), uplatnenú škodu však v tejto súvislosti vymedzil iba rozdielom medzi predajnou a akciovou cenou telekomunikačného zariadenia.

Za škodu však nie je možné považovať, ak žalobca v rámci svojej obchodnej politiky predáva telekomunikačné zariadenie za nižšiu cenu ako je jeho skutočná cena. V prípade ak by totiž žalovaný aj v zmluvnom vzťahu zotrval, nič by to nemenilo na zmluvnej cene telekomunikačného zariadenia, ktorá bola nepodmienená a konečná. Rozdiel medzi žalobcom tvrdenou skutočnou a akciovou cenou tak nie je následkom protiprávneho úkonu žalovaného, ale výsledkom ich zmluvného konsenzu. Tento zmluvný konsenzus nemôže byť zo strany žalobcu neskôr reparovaný prehodnotením jeho rozhodnutia, ak sa nesplnia jeho očakávania, ktoré do zmluvného vzťahu so žalovaným vkladal. K protiprávnemu zmenšeniu majetku žalobcu v tejto súvislosti, ak obdržal dohodnutú kúpnu cenu, preto nedošlo.

V danom prípade sa cena telekomunikačného zariadenia, ani pri ďalšom trvaní zmluvného vzťahu, už meniť a doplňať nemala. Vzhľadom na uvedené, keďže žalobca vo vzťahu k nároku na zaplatenie sumy 328,- Eur žiadne ďalšie konkrétne skutočnosti (k inému zmenšeniu resp. nerealizovanému rozmnoženiu majetkových hodnôt) netvrdil a nepreukázal, súd takto skutkovo vymedzený nárok zamietol aj v tejto časti.

Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvého stupňa ust. § 142 ods. 2 O.s.p. podľa pomeru úspechu účastníkov v konaní, keď v prevyšujúcej časti bol v konaní úspešný žalovaný a mal by tak nárok na náhradu pomernej časti trov konania, keďže si však ich náhradu neuplatnil a žiadne trovy mu ani nevznikli, a pomerne neúspešnejší žalobca na ich náhradu nemá právo, súd náhradu trov konania nepriznal žiadnemu z nich.

Proti tomuto rozsudku včas podal odvolanie žalobca a to iba čo do výroku o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti v rozsahu sumy 170,- Eur s príslušenstvom. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti tak, že zaviazže žalovaného na zaplatenie sumy 170,- Eur s 8,5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 170,- Eur od 24.05.2013 do zaplatenia a prizná žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 128,10 Eur, ktoré pozostávajú zo zaplateného súdneho poplatku za odvolanie 16,50 Eur a trov právneho zastúpenia 31,98 Eur, odvolanie

proti rozsudku 18,26 Eur a režijný paušál 8,39 Eur + DPH 20 %, teda 5,33 Eur. Žalobca právne svoje odvolanie odôvodnil ust. § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p., teda že rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti vychádza z nesprávneho právneho posúdenia a ust. § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p. a to tým, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam. Súd prvého stupňa nepriznal žalobcovi uplatnený nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 170,- Eur. Dohodnutú zmluvnú pokutu považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Názor súdu prvého stupňa týkajúci sa uplatneného nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty považuje žalobca za nesprávny. Dojednanie zmluvnej pokuty ako tzv. zabezpečovací inštitút v zmluvných vzťahoch je plne v súlade s platným právnym poriadkom Slovenskej republiky. Dohoda o zmluvnej pokute zohľadňuje rozsah výhod, ktoré žalobca žalovanému poskytol a zohľadňuje aj časový aspekt porušenia zmluvných povinností. V dodatku, z ktorého nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty si žalobca v tomto konaní uplatňuje je časový aspekt porušenia zmluvných povinností zohľadnený. Dohoda o zmluvnej pokute rozlišuje, či došlo k porušeniu zmluvných povinností po uzavretí dodatku, alebo pred uplynutím dohodnutej doby viazanosti. Zohľadnenie času porušenia zmluvných povinností v dohode o zmluvnej pokute má podľa názoru žalobcu zachovať naplnenie funkcie zmluvnej pokuty, ktorou je zabezpečenie záväzkového vzťahu, motivácia k plneniu zmluvných povinností spojená s následnou sankciou za jej nesplnenie, reparácia spočívajúca v odvrátení škodlivého následku, ktorý by mohol vzniknúť v príčinnej súvislosti s porušením povinnosti. Predovšetkým predpoklad zotrvania žalovaného v záväzkovom vzťahu počas dohodnutej doby viazanosti podmienila možnosť žalobcu poskytnúť žalovanému zľavu z ceny mesačného poplatku za program TV Extra. Žalovaný nebol žiadnym spôsobom povinný ani žalobcom nútený uzatvoriť dodatok k zmluve. Poskytnutie zliav bolo vo vzájomnom vzťahu medzi žalobcom a žalovaným kompenzované vernosťou žalovaného ako zákazníka. Ak pri dohodnutej dobe viazanosti 24 mesiacov dohoda o zmluvnej pokute rozlišovala čas porušovania zmluvných povinností od počiatku, teda či došlo k porušeniu zmluvných povinností v 1., 2., 3. a každom ďalšom nasledujúcom mesiaci až po 24 mesiac po uzavretí dodatku, dohoda o zmluvnej pokute by prestala plniť svoju funkciu. Žalobca má za to, že dojednanie zmluvnej pokuty, ako aj jej výšky nemohlo spôsobiť nerovnováhu medzi účastníkmi zmluvného vzťahu. Dôvodom uzavretia dodatku bola pre žalovaného možnosť získať cenové zvýhodnenie. Súd prvého stupňa sa pritom vôbec nezaoberal skutočnosťou, že žalovaný mohol platiť žalobcovi za poskytnuté služby ceny podľa cenníka služby bez hrozby sankcie za nedodržanie zmluvných povinností a že dohodnutá zmluvná pokuta neprevyšuje rozsah výhod, ktoré žalovaný na základe dodatku získal. Vzhľadom na výhody, ktoré žalovaný na základe uzavretia dodatku k zmluve získal je výška dohodnutej zmluvnej pokuty primeraná, objektívne nespôsobila poškodiť žalovaného ako spotrebiteľa. V tejto súvislosti poukázal žalobca na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2Cdo 172/2007. Žalobca si dohodnuté zmluvné povinnosti riadne plnil a žalovaný si svoje zmluvné povinnosti od počiatku neplnil.

Odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v jeho napadnutej časti, t.j. vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti v rozsahu sumy 170,- Eur s príslušenstvom v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu dňa 18.05.2016 a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa v napadnutej časti v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

Z obsahu spisu vyplýva, že medzi účastníkmi bola uzatvorená štandardná formulárová spotrebiteľská zmluva. Uvedené je dôvodom k tomu, aby súdnej kontrole boli podrobené aj zmluvné dojednania majúce charakter podmienok spôsobujúcich značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Pritom by nemali byť žiadne pochybnosti o tom, že spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou, či už z dôvodu neinformovanosti, alebo vyjednávacej pozície pri pokuse dosiahnuť zmenu už vopred naformulovanej zmluvy.

Základnou črtou spotrebiteľskej zmluvy je to, že je pre spotrebiteľa vopred pripravená a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Zmluva o poskytovaní verejných služieb a jej dodatok túto charakteristiku spĺňajú. Ich súčasťou boli bez akýchkoľvek pochybností zmluvné dojednania

majúce charakter všeobecných obchodných podmienok, ktoré žalovaný ovplyvniť nemohol, nakoľko boli už vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov.

Smernica rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami a zväžiť, či spotrebiteľská zmluva obsahujúca nekalé podmienky obstoje ako celok. Súdny dvor dokonca považuje ochranu spotrebiteľa podľa článku 6 smernice za tak významnú, že sa má klásť principiálne na roveň vnútroštátnym pravidlám verejného poriadku a to v záujme vyššej kvality života.

Podľa ust. § 53 ods. 1 veta prvá OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka).

Občiansky zákonník za neprijateľnú podmienku v ustanovení § 53 ods. 4 písm. k) považuje aj dojednanie vyžadujúce od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Občiansky zákonník s takouto neprijateľnou podmienkou spôsobujúcou značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa spája v ustanovení § 53 ods. 5 sankciu neplatnosti.

Ustanovenie § 53 OZ nikdy nebolo zaradené medzi prípady relatívnej neplatnosti (40a OZ) išlo o neplatnosť absolútnu pôsobiacu bez ďalšieho priamo zo zákona, na ktorú musel súd prihliadať z úradnej povinnosti.

Ustanovenie § 544 OZ umožňuje účastníkom pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti dojednať si zmluvnú pokutu. Zmluvná pokuta je zabezpečovacím prostriedkom a vyjadruje peňažnú sumu, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi, ak poruší svoju zmluvnú povinnosť. Podstatnou náležitosťou dohody o zmluvnej pokute je určenie jej výšky alebo spôsobu jej určenia. Výška zmluvnej pokuty nie je zákonom limitovaná, avšak nemôže byť v rozpore so zásadou zakotvenou v ustanovení § 3 ods. 1 OZ. Vychádzajúc z tohto ustanovenia výkon práv a povinností vyplývajúcich z občiansko-právnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Odvolací súd sa stotožňuje s právnym záverom súdu prvého stupňa, že s prihliadnutím na zabezpečovanú povinnosť ktorou bolo v podstate len 24-mesačné zotrvanie v zmluvnom vzťahu za dohodnutých podmienok - bez ďalšieho osobitného protiplnenia (pri fakturovanom mesačnom poplatku za službu TV Extra vo výške 7,- Eur), a ktorej hodnotu a význam žalobca v tomto prípade nijako bližšie nešpecifikoval, súd (ak by aj žalobca tvrdil a preukázal porušenie povinnosti zotrvať v zmluvnom vzťahu) požadovanú zmluvnú pokutu 170,- Eur, vzhľadom na kalkulovanú cenu služby za celé obdobie viazanosti $24 \times 7,- \text{ Eur} = 168,- \text{ Eur}$ (a to v prípade zotrvania v zmluvnom vzťahu aj s poukazom na záväzok žalobcu poskytovať službu a potrebou odpočítať s tým spojené náklady). I odvolací súd považuje v zmysle ust. § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku žalovaného za neprimerane vysokú. Táto je skutočne vyššia ako hodnota záväzku.

Preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti, t.j. vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti v rozsahu sumy 170,- Eur s príslušenstvom podľa ust. § 219 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. Úspešný žalovaný si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil a neúspešný žalobca nemá na náhradu trov odvolacieho konania právo. Preto odvolací súd vyslovil, že žalobca nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.